

Volum coordonat de
Dominique Lecourt

DICTIONAR DE ISTORIA ȘI FILOSOFIA ȘTIINTELOR

POLIROM

Volum coordonat de
Dominique Lecourt

**DICTIONAR
DE ISTORIA
ȘI FILOSOFIA
ȘTIINȚELOR**

Ediția a II-a revăzută și adăugită

Traducere de Laurențiu Zoicaș (coord.), Aliza Ardeleanu,
Camelia Capverde, Antonia Cristinoi, Dana Ligia Ilin, Ileana Littera,
Marius Roman, Elena Soare, Violeta Vintilescu

UNIVERSITATEA DIN PITESTI
-BIBLIOTECA-

206.603

POLIROM
2009

Ouvrage publié avec l'aide du Ministère français chargé de la Culture – Centre national du livre.

Carte publicată cu sprijinul Ministerului Culturii, Franța – Centre national du livre.

Comitetul științific : Françoise Balibar, Bernadette Bensaude-Vincent, Michel Morange

Secretar de redacție : Thomas Bourgeois

Dictionnaire d'histoire et philosophie des sciences (sous la direction de Dominique Lecourt),
PUF, Paris, 1999

© Presses Universitaires de France

© 2005, 2009 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506

București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37 ; P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

Dicționar de istoria și filosofia științelor / vol. coord. de Dominique Lecourt ; trad. de Laurențiu Zoicaș
(coord.), Aliza Ardeleanu, Camelia Capverde, ... - Ed. a 2-a, rev. - Iași: Polirom, 2009

Index

ISBN : 978-973-46-1381-6

I. Lecourt, Dominique (coord.)

II. Zoicaș, Laurențiu (trad.)

III. Ardeleanu, Aliza (trad.)

IV. Capverde, Camelia (trad.)

81'374.2 : 5(100)(091) = 135.1

Printed in ROMANIA

Planul lucrării

Prefață la ediția a IV-a	6
Cuvânt înainte	7
Lista articolelor	11
Prezentarea autorilor	21
Utilizarea dicționarului	26
Corpus	27
Index nominum	1471
Index rerum	1483

Demers original, de mari proporții, ce reunește aproape două sute de cercetători și profesori universitari, oameni de știință, filosofi, istorici și sociologi, *Dicționarul de istoria și filosofia științelor* își introduce cititorii în realitățile gândirii științifice. Mai mult decât dicționarele de epistemologie sau de istoria științelor, care fie întreprind doar un examen tehnic al teoriilor și metodelor, fie se mulțumesc să enumere reperate semnificative în evoluția diverselor discipline, caracterul aparte al acestei lucrări impresionante vine din faptul că îmbină cercetarea istorică a conceptelor, teoriilor și descoperirilor din știință cu reflecția filosofică. Ni se dezvăluie astfel o gândire științifică vie, cu perspectivele și resorturile ei profunde, cu evoluții sinuoase din care nu lipsesc controversesele, redată în forma esului dens, însă unitar ca viziune, formă pe care o îmbracă cu predilecție articolele volumului. Veritabilă istorie a ideilor științifice, sumă a mării aventuri intelectuale pe care o reprezintă știința, *Dicționarul* este, dincolo de extraordinara bogăție a informației, mai ales un mijloc privilegiat de deschidere față de vastul câmp al acestor idei la care istoria și filosofia științelor ne oferă acces.

A doua ediție actualizează și completează materialul inițial cu numeroase informații, referințe bibliografice și articole noi.

Arhimede • bacteriofag • Berkeley • Bernard • biodiversitate • Bohr • Brunschvicg • Canguilhem • categorii și functori • complexitate • computație • Comte • concept • controversese • convenționalism • coroborare • Couturat • criticism • criza fizicii moderne • darwinism • determinism • Duhem • economie teoretică • epistemologie • Euclid • expansiunea universului • experiență • extensie • Foucault • geometrii • Gödel • gravitație • haos și determinism • Hempel • idealism • imaterialism • invenție • Kepler • Lamarck • lege a naturii • Leibniz • Locke • Meyerson • microorganism • Neurath • nominalism modern • Peirce • Poincaré • pozitivism • predarea științelor • progres • Quine • refutabilitate • relativitate • Simondon • sinteză • sistem • spațiu-timp • Spencer • Stahl • themata • timp • topologie • univers • viață • Wegener • Weizsäcker • Whitehead

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-1381-6

www.polirom.ro